

HAJU AVAUTUU KAUPUNGINMUSEON NELJÄNNESSÄ KERROKSESSA

Mitä nenä muistaa? Miltä kaupunki haisee? Voiko museokokemuksen rakentaa yhden hajun varaan?

Helsingin kaupunginmuseossa, Aleksanterinkatu 16, pääsee 7.10.2016–15.1.2017 uuden aistikokemuksen pariin, kun *Haju* avautuu museon neljännessä kerroksessa. Helsinkiin liittyvä haju valtaa saman tilan, jossa aiemmin nähtiin Museum of Broken Relationships -näyttely. Se saavutti suursuosion ja keräsi neljässä kuukaudessa lähes 135 000 kävijää.

Museon neljännen kerroksen tilan konseptiin kuuluu museokäsityksen laajentaminen tunteita herättävillä sisällöillä, jotka voivat olla esimerkiksi näyttelyitä tai tapahtumia – tai kuten tässä tapauksessa, elämyksiä tai kokemuksia. Neljänteen kerrokseen kuuluu myös kokeilevuus. Monessa museossa on hajuja käytetty osana näyttelyä tai teosta, mutta *Haju* testaa, voiko museosisällön rakentaa kokonaan yhden hajun varaan.

Nenän hajuina keräämä informaatio menee muista aisteista poiketen suoraa tietä aivojen tunne- ja muistokeskukseen, niiden alkukantaisimpaan osaan. Ohimenevä hajuaistimus voi kiidättää hetkessä vuosien taakse tai laukaista tunnekuohun. Ihmiset haistavat ja tulkitsevat hajuja eri tavalla. Tuoksut vaikuttavat myös tiedostamattomalla tasolla ja niillä on valtaa ihmisten arkeen – esimerkiksi parinvalintaan.

Kun museo maaliskuussa 2015 kysyi asiakaspaneeliltaan, miltä Helsinki haisee, vastauksena saatiin yli kaksisataa hajumuistoa. Vastausten määrä ja tekstien perusteellisuus kertoo siitä, kuinka väkeviä hajuihin liittyvät muistikuvat ovat. Muistelijat kertoivat muun muassa Vallilan kahvipaahdun kahvintuoksusta, helteisen asfaltin aromista, keväisenmäristä puistoista, asemanseudun virtsankatkusta ja lähiöiden pakokaasujen ja katuhiekan tuoksusta. Vastauksia on hyödynnetty *Hajun* suunnittelussa.

HAJU ANTAA TILAA OMILLE MUISTOILLE

Hajun myötä museon neljäs kerros on omistettu Helsinkiä kuvaaville hajuille ja omien muistojen kuuntelemiselle. Pääroolissa on yksi Helsingistä kertova haju, joka vaihtuu viikoittain syksyn ja talven aikana. – Emme kerro kävijöille etukäteen, mihin tilassa kulloinkin oleva haju viittaa, sillä haluamme kävijöiden miellelyhtymien syntyvän mahdollisimman vapaasti, kertoo tuottaja Sauli Seppälä Helsingin kaupunginmuseosta. – Kiinnostuneet voivat tarkistaa sen käynnin yhteydessä.

Hajun ympäristö on rauhoittava ja kaupungin ärsykkeet poissa. Kun yksi aisti korostuu ja muiden rooli pienenee, tilaa jää omasta mielestä nouseville ajatuksille. Kristian Palmun valosuunnittelu korostaa keskittyntä tunnelmaa ja avaraa tilaa, jossa voi paneutua hajuaistin herättämiin miellelyhtymiin – eri ihmisillä hyvinkin erilaisiin. Hajut on muotoillut ”Suomen ainoa parfymööri” Max Perttula.

Hajun aikana museo kerää hajumuistoja ja tilan tuoksujen herättämiä tunteita talteen. Syksyllä ja talvella museossa järjestetään myös paljon aihepiiriin liittyvää ohjelmaa, muun muassa lokakuiset tuoksutreffit, joiden ideana on parinmuodostus ominaishajun perusteella.

Pyydämme huomioimaan, että hajuille herkät voivat saada oireita museon neljännessä kerroksessa.

LISÄTIEDOT:

tuottaja Sauli Seppälä, Helsingin kaupunginmuseo, 040 334 7001, sauli.seppala@hel.fi

tiedottaja Reeta Holma, Helsingin kaupunginmuseo, 050 545 5533, reeta.holma@hel.fi

MILTÄ MUSEOSSA HAISEE?

Helsingin kaupunginmuseon Haju-aistikokemuksen hajut on suunnitellut Max Perttula. Tuoksu museon neljännessä kerroksessa vaihtuu viikoittain *Hajun* keston ajan. Vierailijoille ei kerrota etukäteen, mihin haju viittaa, mutta halutessaan sen voi tarkistaa käynnin yhteydessä.

RAKENNUSTYÖMAA

Tuoksussa on aistittavissa sähköä, rautaa, märkää asfalttia ja kostea hiekkaa.

MERI

Merituulen, suolan ja merilevän aromeja yhdistettynä Kauppatorin tuoksuihin.

UUNSI

Uunsi on somalialainen hajuste, jota käytetään esimerkiksi vaatteiden tuoksuttamiseen.

KAUPUNGIN KEVÄT

Keväinen henkäys, jossa tuoksuvat koivunnuput, nurmikko, hiekka ja muut keväisen puiston hajut.

LINNANMÄKI

Linnanmäellä haistellaan hattaran makeutta sekä metrilakun ja vuoristoradan puun ja tervan aromeja.

FESTARIPUISTO

Puistossa voi aistia nurmikon, hiekan ja raikkaan tuulenvireen aromeja sekä vienon yrttisen vivahteen.

Lisäksi joulun aikaan tarjolle tulee jouluinen tuoksukokemus.

KEIKAT HAJU-AISTIKOKEMUKSEN KESKELLÄ

Helsingin kaupunginmuseo järjestää Haju-aistikokemuksen keskellä marraskuussa kaksi after-work-keikkaa, joissa Helsingin haju yhdistyy musiikilliseen elämykseen. Liput molemmille keikoille jaetaan arvonnalla, johon voi osallistua museon verkkosivujen ja Facebook-sivun kautta.

THE HEARING – MINIMAALISEN MONUMENTAALINEN SOOLOKEIKKA

Helsingin kaupunginmuseossa, Aleksanterinkatu 16, voi **keskiviikkona 9.11. klo 19** keskittyä hajujen nuuhkimisen lisäksi myös kuuntelemiseen, kun The Hearing esiintyy museon neljännessä kerroksessa, Haju-aistikokemuksen keskellä. Keikalla voi kokea lämpimiä lauluharmonioita, mielivaltaisia poppimelodioita, liikuttavia rytmejä ja vahvaa läsnäoloa. The Hearing -artistinimen takaa paljastuu helsinkiläismuusikko Ringa Manner, haaveilija, runotyttö, nörtti, rokkikohkaaja ja musiikki-intoilija. The Hearingin kehuja kerännyt kakkosalbumi Ardian julkaistiin hutikuussa 2016. Liput keikalle jaetaan arvonnalla, johon voi osallistua Helsingin kaupunginmuseon verkkosivujen ja Facebook-sivun kautta myöhemmin syksyllä.

D.R.E.A.M. DJ'S – DJ-DUO FIILISTELEE

Helsingin kaupunginmuseossa, Aleksanterinkatu 16, päästään tiukkoihin tunnelmiin **keskiviikkona 23.11. klo 19!** Silloin DJ-duo D.R.E.A.M. saapuu tansittamaan kansaa Haju-aistikokemuksen keskelle museon neljänteen kerrokseen. Luvassa on ajankohtaista räppiä ja RnB:tä aikaisemmin Radio Helsingissä ja nyt Basson taajuuksilla omaa ohjelmaa pitävältä kaksikolta. Liput keikalle jaetaan arvonnalla, johon voi osallistua Helsingin kaupunginmuseon verkkosivujen ja Facebook-sivun kautta myöhemmin syksyllä.

MUSEON TUOKSUTREFFEILLÄ PARIUDUTAAN HAJUN PERUSTEELLA

Löydä se oikea Helsingin kaupunginmuseon Tuoksutreffeillä! Ominaisajuun perustuva pikadeittitapahtuma liittyy kaupunginmuseon Haju-aistikokemukseen, johon voi tutustua museon neljännessä kerroksessa 7.10.2016–15.1.2017.

Hajuilla ja hajuaistilla on tunnetusti iso rooli parivalinnassa, mutta entäpä jos muut aistit yritetään sulkea pois? Helsingin kaupunginmuseo järjestää yhdessä Deittisirkuksen kanssa pikadeittitapahtuman, jossa tutustutaan vastakkaiseen sukupuoleen tuoksujen merkeissä. Museon Tuoksutreffit ovat tietyvästi ensimmäinen hajuun perustuva pikadeittitapahtuma Suomessa.

Hajut vaikuttavat vahvasti parivalintaan. Hyviksi tai pahoiksi aistittujen hajujen lisäksi eritämme feromoneja, joita emme pysty tietoisesti haistamaan mutta jotka vaikuttavat käyttäytymiseemme. Perimältään erilaisen ihmisen tuoksu koetaan houkuttelevimmaksi. Näin ollen naiset tuppaavat valitsemaan kumppanikseen miehiä, jotka ovat geneettisesti mahdollisimman kaukana heistä – jos siis hajusteet ja nykyinen pyrkimys neutraalilta tuoksumiseen eivät vie voittoa ominaisuudesta ja feromoneista.

Kaupunginmuseon Tuoksutreffit on tällä kertaa suunnattu vastakkaisesta sukupuolesta kiinnostuneille. Miehet tuovat mukanaan paidan, jota ovat käyttäneet muutaman päivän tai yön ajan ilman vahvoja hajusteita. Naiset puolestaan saavat ensikosketuksen miehiin nuuhkimalla paitoja ja keskustelemalla silmät sidottuina heidän kanssaan. Tuoksuttelun jälkeen deittailijat saavat tuki nähdäkin toisensa ja yhdistää näin ulkonäön kokemaansa. Tuoksutreffien aikana museon ovet ovat auki vain osallistujille.

Tuoksutreffeille pääsee **lauantaina 22.10. klo 18–21** kaupunginmuseossa, Aleksanterinkatu 16. Osallistuminen on ilmaista. Mukaan pääsee 32 ennakkoon ilmoittautunutta, ja ennakoilmoittautumiset tehdään Deittisirkuksen sivuilla.

Huom! Ilmoittautuminen on sitova. Osallistuminen on maksutonta, mutta jos ilmoittautunut jättää tulematta, Deittisirkus perii häneltä 50 euron maksun.

HAJU

Helsingin kaupunginmuseo, 4. kerros
Aleksanterinkatu 16
7.10.2016–15.1.2017

AVOINNA

ma–pe 11–19

la–su 11–17

AINA VAPAA PÄÄSY

HAJUMUISTOJA HELSINGISTÄ

Miltä Helsinki haisee? kysyi Helsingin kaupunginmuseo asiakaspaneelissaan maaliskuussa 2015. Tässä muutamia vastauksia.

- Kiven haju Kallion ja Töölön ahtaissa kortteleissa sateella.
- Helsinki tuoksuu hajuvesille ja hienoille naisille. Helsinki tuoksuu pultsareille ja pissalle.
- Tuomiokirkon kiviset portaat tunnistaa kesäkuumalla niiden omasta erikoislaatuudesta hajusta. Stadin olemukseen kuuluvat olennaisesti myös snagareiden raajan sipulin ja grillin döfät.
- Linnanmäen makea koktail, jossa hattarat, nakkisämpylät ja jäätelöt sekoittuvat vuoristoradan puun ja tervan hajuun.
- Kahvipahtimoiden ihana aromi
- Kastuneet kaupunkilaiset kello viiden raitiovaunussa.
- merelle, kuumalle asfaltille, sosialismille, hennalle, vanhalle viinalle, hampulle
- Lumen ja pakkasen tuoksu – se pistelee nenään.
- Merenranta – raikasta, puhdasta, viileää tuulta. Ellei tutki ja haistele vedenpintaa lähemmin... Lämmin kallion pinta, kuivunut sammal, paahde, sunnuntai-iltapäivä.
- Keskuspuisto tuoksuu aivan erilaiselta kuin metsä missään muualla Suomessa.
- Helsinki haisee (ja tuoksuu) eri vuodenaikoina erilaiselle. Hyvä niin.
- Lapsuuden ja nuoruuden bensan ja dieselin katku tuntuu vieläkin
- Oviaukoissa käryää tupakka.
- Metroasemilla oma ”maanalainen” tuoksunsa
- ratikoiden jarrutushaju
- Kesällä kuuman asfaltin ja tietyömaiden aromi
- Kyllä se vaan on se merituuli ja vasta leivotut korvapuustit
- Rakastan Töölön torin aistit sekoittavaa tuoksumäärää: kukkamerta, kalaa, tuoretta leipää, tilliä, multaista perunaa, ja kahvia!
- Parhaat tuoksut voi kokea keväällä puistoissa, joissa vahvat lehmuksen – ja muiden puiden kukinnot lähes huumaannuttavat kulkijan.
- Oman kodin tuoksu, kun tulen töistä kotiin ja avaan oven
- Ihmisten tuoksu ratikassa – ei aina niin hyvä, mutta aito